

Vergaderjaar 1992–1993

21 427

Staatkundige, bestuurlijke en staatsrechtelijke vernieuwing

Nr. 61

BRIEF VAN DE MINISTER-PRESIDENT, MINISTER VAN ALGEMENE ZAKEN EN DE MINISTER VAN BINNENLANDSE ZAKEN

Aan de Voorzitter van de Tweede Kamer der Staten-Generaal

's-Gravenhage, 7 september 1993

Op 24 juni j.l. heeft de vierde externe commissie staatkundige, bestuurlijke en staatsrechtelijke vernieuwing, de commissie-Wiegel, haar rapport gepresenteerd. Zoals de titel aangeeft, beveelt de commissie aan te streven «Naar kerndepartementen; kiezen voor een hoogwaardige en flexibele rijksdienst». Het kabinet heeft met waardering kennis genomen van het rapport. Het geeft een heldere analyse van knelpunten in de huidige structuur en organisatie van de rijksdienst. Zoals de commissie zelf aangeeft, is zij langs een gescheiden traject en met een eigen werkwijze op hoofdpunten tot overeenkomstige inzichten en aanbevelingen gekomen als de secretarissen-generaal in hun rapport over de organisatie en werkwijze van de rijksdienst. Beide rapporten versterken elkaar en vullen elkaar wederzijds aan, aldus de commissie.

Het kabinet heeft in zijn reactie op het rapport van de secretarissen-generaal (21 835, nr. 15) aangegeven zich in grote lijnen goed te kunnen vinden in de aanbevelingen en oplossingsrichtingen die in het SG-rapport worden aangegeven. Het verheugt ons derhalve dat ook de commissie-Wiegel tot overeenkomstige conclusies komt als dat rapport.

Het kabinet heeft de secretarissen-generaal gevraagd de overeenkomsten en verschillen tussen de beide rapporten in een notitie nader te analyseren¹. Zoals uit die notitie blijkt, vallen naast de overeenkomsten ook enkele in het oog lopende verschillen op.

Deze hebben allereerst betrekking op de waarde die wordt toegekend aan de optie van interne verzelfstandiging bij het doorvoeren van een organisatorische scheiding tussen beleid en uitvoering. Volgens de commissie-Wiegel levert interne verzelfstandiging geen bijdrage aan de vorming van (kleine) kerndepartementen. De secretarissen-generaal zien interne verzelfstandiging als één van de mogelijkheden om de – zowel

¹ Ter inzage gelegd bij de afdeling Parlementaire Documentatie.

door de commissie-Wiegel als de secretarissen-generaal bepleite – organisatorische scheiding van beleid en uitvoering te realiseren. Zij achten in deze een meer gedifferentieerde benadering noodzakelijk zodat in concrete gevallen voldoende rekening kan worden gehouden met de specifieke kenmerken van een beleidsterrein en met bijzondere omstandigheden.

Het kabinet heeft in zijn reactie op het SG-rapport al aangegeven dat naar zijn mening de mate en wijze van het op afstand plaatsen van de uitvoering op ieder beleidsterrein afzonderlijk op zijn merites moet worden gezien. In ieder geval moet zijn gewaarborgd dat beleidsuitvoering conform beleidsintenties plaatsvindt. Goede mechanismen voor signalering, terugkoppeling en onderlinge communicatie tussen beleidsafdelingen en uitvoerende instellingen zijn onontbeerlijk. Stringente beheers- en controle-instrumenten toegesneden op verschillende situaties en organisatievormen maken daarvan een noodzakelijk onderdeel uit. Scheiding van beleid en uitvoering zal in bepaalde gevallen niet verder moeten gaan dan onderscheiding in beleid en uitvoering. Op dit punt is het kabinet genuanceerder dan de commissie-Wiegel.

Het tweede belangrijke verschilpunt betreft de invoering van een projectministerschap nieuwe stijl. Het kabinet meent dat dit voorstel van de commissie dient te worden beoordeeld in het licht van het functioneren van de ministerraad en zijn onderraden als geheel. Het hangt samen met het vraagstuk van de politieke regie in den brede. Het projectministerschap op zich, zoals de commissie-Wiegel dit voorstelt, is geen voldoende antwoord op de algemene coördinatieproblematiek waar de ministerraad zich voor gesteld ziet. Deze problematiek betreft immers niet slechts enkele prioriteitsgebieden maar is alomvattend. Alleen door een samenstel van maatregelen, zoals in beide rapporten aangegeven, kan een substantiële verbetering van de beleidscoördinatie worden gerealiseerd.

Met betrekking tot departementale indeling is in het rapport van de secretarissen-generaal een genuanceerdere benadering gekozen dan door de commissie-Wiegel. Het kabinet heeft zich aangesloten (kamerstuknr. 21 835) bij de visie van de secretarissen-generaal, inhoudende dat departementale indeling en herindeling sluitstuk behoren te zijn van ontwikkelingen die zich hebben voorgedaan c.q. zich nog voordoen. In dit verband wijzen de secretarissen-generaal op het proces van decentralisatie.

Voor de visie overigens van het kabinet op de organisatie van de rijksdienst en daarmee samenhangende bestuurlijke aspecten verwijs ik u verder naar de eerdere reactie op het rapport van de secretarissen-generaal.

De Minister-President,
De Minister van Algemene Zaken,
R. F. M. Lubbers

De Minister van Binnenlandse Zaken,
C. I. Dales